

ปริญ เตชะมวลไวยวิทย์

ฝ่ายสื่อสารองค์กร

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

วันนี้ผมจะเขียนถึงตราสารชื่อไม่คุ้นหูที่จะออกมาเสนอขายผู้ลงทุน “ตราสารแสดงสิทธิการฝากหลักทรัพย์ต่างประเทศ” หรือ DR ซึ่งย่อมาจาก depository receipt เป็นหลักทรัพย์ประเภทหนึ่งครับ เป็นทางเลือกในการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ ช่วยลดข้อจำกัดหรือความยุ่งยากสำหรับผู้ลงทุนรายย่อยที่อาจไม่สะดวกไปเปิดบัญชีเพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ต่างประเทศ โดยผู้ลงทุนใน DR ไม่ได้ซื้อหลักทรัพย์ในต่างประเทศแบบตรง ๆ แต่เป็นการซื้อขายตราสารที่ออกโดยบริษัทในประเทศไทย และเงินที่ได้ผู้ลงทุนจะไปซื้อหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศที่ได้มาตรฐานสากล หรือหุ้นของตลาดหลักทรัพย์ในประเทศกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง ประกอบด้วยประเทศไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีนตอนใต้ ซึ่ง DR จะซื้อขายกันเป็นสกุลเงินบาท ผู้สามารถออก DR ได้จะเป็นบริษัทหลักทรัพย์ ธนาคารพาณิชย์ หรือ บริษัทย่อยของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และจะเสนอขาย DR ครั้งแรก (IPO) ได้ ต้องได้รับอนุมัติจาก ก.ล.ต. และยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลพร้อมจัดทำหนังสือชี้ชวนเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ลงทุน เมื่อระดมทุนได้ผู้ออก DR จะไปซื้อหลักทรัพย์ต่างประเทศที่ตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศตามจำนวนที่ผู้ลงทุนจองซื้อและฝากไว้กับผู้รับฝากหลักทรัพย์ที่ต่างประเทศ จากนั้น ผู้ออกจะออกและจัดสรร DR ให้ผู้ลงทุน และนำ DR มาจดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้สามารถซื้อขายเปลี่ยนมือกันได้

หลักการของ DR จะพยายามทำเสมือนผู้ลงทุนได้ไปลงทุนหลักทรัพย์ต่างประเทศนั้นโดยตรง จึงมีอัตรา 1 หน่วย DR ต่อ 1 หน่วยหลักทรัพย์ต่างประเทศ ผู้ออก DR จะจัดให้สิทธิและผลประโยชน์ของผู้ถือ DR เทียบเท่ากับสิทธิและผลประโยชน์ของผู้ถือหลักทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่งอาจเป็นหุ้นหรือ ETF ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม บางกรณีการใช้สิทธิบางที่ก็อาจมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาหรือมีขั้นตอนการดำเนินการที่แตกต่างจากการใช้สิทธิหากถือตราสารต่างประเทศโดยตรง ซึ่งผู้ออก DR จะเปิดเผยรายละเอียดไว้ในสัญญารับฝาก ผู้ลงทุนจึงควรศึกษาข้อมูลในสัญญารับฝากซึ่งเป็นเอกสารแนบของหนังสือชี้ชวนด้วยครับ

อย่างน้อย ๆ น่าจะรู้จักนึกถึงระบุจำนวนหน่วย DR ที่ได้รับอนุญาตให้เสนอขาย ราคาต่อหน่วย และมูลค่าการเสนอขาย ตรวจสอบประเภทหลักทรัพย์ต่างประเทศที่จะไปอ้างอิง รายละเอียดของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ต่างประเทศ ตลาดที่หลักทรัพย์นั้นจดทะเบียน มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ราคาหลักทรัพย์ และราคาซื้อขายย้อนหลัง เพราะก่อนตัดสินใจลงทุนจะพอประเมินได้ว่า จะสามารถรับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องได้หรือไม่

ความเสี่ยงสำคัญ 2 เรื่อง ที่ผู้ลงทุน DR ควรทราบคือ (1) ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ต่างประเทศที่ DR ไปอ้างอิง ซึ่งอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน หรือความผันผวนของภาวะตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศโดยรวม หรือ การดำเนินงานของบริษัทต่างประเทศที่ DR ไปอ้างอิง เช่น บริษัทไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ การบริหารงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นต้น (2) ความเสี่ยงจากขาดสภาพคล่องที่อาจไม่ค่อยมีการซื้อขาย DR ในตลาดหลักทรัพย์ฯ อย่างไรก็ตาม ผู้ออก DR อาจจัดให้มีผู้ดูแลสภาพคล่อง (market maker) เพื่อช่วยบริหารจัดการสภาพคล่องให้มีประสิทธิภาพก็ได้

ยังมีหลายเรื่องที่สำคัญและควรรู้ก่อนตัดสินใจลงทุนใน DR ครับ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการสั่งซื้อหรือการจองซื้อตราสารอัตราขั้นต่ำที่สามารถจองซื้อได้ เอกสารหลักฐานที่ต้องใช้ในการเปิดบัญชี การรับชำระและการเก็บรักษาคำสั่งซื้อตราสาร การจัดสรรตราสาร และค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งราคาเสนอขาย DR ครั้งแรก (IPO) จะคำนวณจากราคาเฉลี่ยของราคาหลักทรัพย์ต่างประเทศที่ผู้ออกตราสารซื้อได้ในเวลาที่ระบุ รวมกับค่าธรรมเนียมในการซื้อหลักทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่งจะแปลงเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามสกุลเงินที่ใช้ซื้อหลักทรัพย์ต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมีกรณีที่มีผู้ถือต้องการไถ่ถอน DR และเปลี่ยนเป็นหลักทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่งจะมีขั้นตอนการไถ่ถอนรวมถึงรายละเอียดปลีกย่อย ทั้งหมดระบุไว้ในหนังสือชี้ชวนครับ

DR เป็นทางเลือกการลงทุนที่น่าสนใจครับ แต่ไม่ว่าจะลงทุนในตราสารอะไร ผู้ลงทุนศึกษาข้อมูลให้ดี หนังสือชี้ชวนแม้ว่าจะมีรายละเอียดมากแต่สำคัญมาก ช่วยประเมินทั้งผลตอบแทนและความเสี่ยง ตลอดจนเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ครบถ้วนก่อนการลงทุนเสมอครับ

*****